

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

25.3.2015

Hørings svar NOU 2014: 14 Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg.

Studieforbundet Folkeuniversitetet viser til høringsbrev av 19. desember 2014 der Kunnskapsdepartementet ber om høringsuttalelser i forbindelse med Fagskoleutvalgets innstilling, NOU 2014: 14 Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg.

Studieforbundet Folkeuniversitetet (FU) er en ideell organisasjon som har som formål å bidra til et mer meningsfylt liv for den enkelte samt fremme livslang læring og likestilling i adgang til kunnskap, innsikt og ferdigheter. I 2014 deltok mer enn 120 000 voksne på ett eller flere av 9 000 kurs og studietilbud..

Studieforbundet Folkeuniversitetet har fagskoleutdanningstilbud som fører fram til Mesterbrev og i flere retninger innen helsefag. Det er sentralleddet og to av de åtte regionene som er tilbydere, men utdanningene tilbys over hele landet. I 2014 deltok mer enn 950 fagskolestudenter på en av Folkeuniversitetets fagskoler. Våre fagskoletilbud tilbys over hele landet og studentene er i all hovedsak voksne. Vi anser oss på bakgrunn av dette som en betydelig aktør innen sektoren.

Etter vårt syn legger NOU 2014:14, på mange områder, føringer som vil styrke fagskolenes status og gjøre den til et synlig og attraktivt alternativ til universitet og høyskoleutdanning. Vi er enige i mye av innholdet, og vil derfor bare uttale oss om noen områder.

Fagskolenes synlighet og status

Opptaksforskrift og felles portal (8.33 og 8.3.5).

Studieforbundet Folkeuniversitetet støtter Fagskoleutvalgets forslag om at utdanningen skal ligge på et nivå over videregående opplæring og at dette reflekteres i en nasjonal opptaksforskrift. Samtidig vil vi understreke at den enkelte fagskole må kunne fastsette konkret opptaksgrunnlag ut fra det aktuelle utdanningstilbudet.

Vi er i utgangspunktet også positive til forslaget om en sentral portal for søkere, men mener den enkelte fagskole må ha ansvar for selve opptaket.

Våre studenter er voksne som er avhengige av at utdanningstilbudene er fleksible mht. sted og tidspunkt for at de skal kunne delta. Voksne planlegger ikke nødvendigvis sin etter- og

videreutdannings på samme måte som unge gjør for opptak til UH-sektoren. Våre fagskoler har derfor ulike variasjoner for gjennomføring; dagtid, kveldstid og helgesamlinger. Vi starter nye klasser på forskjellige tider på året og må ha mulighet til å ha løpende opptak frem til studiestart. Et sentralt system for opptak kan ikke ivareta fleksibiliteten og den individuelle behandling av søknadene like godt som den lokale fagskolen.

Overganger (8.4)

Folkeuniversitetet støtter særmerknadene om at det bør være et prinsipp at faglig relevante utdanninger innen tertiær sektor med tilsvarende læringsutbytte skal gi rett til godskriving/fritak. Vi støtter også Forum for Frie Fagskoler i at dette bør skje gjennom endringer i Universitet og høyskoleloven og fagskoleloven, framfor at det er opp til den enkelte høyskole.

Fagskolekandidat (8.7)

Folkeuniversitetet støtter ikke utvalgets forslag om å benevne en fagskoleutdannet som «fagskolekandidat», men støtter i stedet forslaget til Nasjonalt Fagskoleråd om bruk av gradsbetegnelsen Vocational Diploma, og at vitnemålsmalen der utdanningens spesifikasjoner fremgår, bør beskyttes og formaliseres gjennom å oppdatere Fagskoleloven og tilhørende forskrifter. Vocational Diploma er utarbeidet av Fagskolerådet i samarbeid med blant annet NOKUT og er tatt i bruk av flere private fagskoler.

Kvalitet, relevans og arbeidslivets rolle

Institusjonsakkreditering (9.6.1)

Studieforbundet Folkeuniversitetet stiller seg positiv til akkreditering av fagskoler, men er opptatt av at akkreditering må bygge på kvalitet framfor kvantitet, slik at også mindre fagskoler kan oppnå akkreditering. Akkreditering bør ikke være et virkemiddel for å redusere antall fagskoletilbud.

Angående selskapsform for private eiere foreslår vi at «godkjente studieforbund» tilføyes listen med organisasjonsformer. Folkeuniversitetet er en forening mht. organisasjonsform, men vi tror likevel at en presisering kan være klargjørende.

Praksis (9.3.2)

Folkeuniversitetet mener at krav til praksis i bør ses i sammenheng med det enkelte fagskoletilbud. I noen fagskoleutdanninger er det åpenbart en forutsetning. I andre fagskoleutdanninger vil studentene allerede ha praksis fra før, og også være i arbeid under utdanningen. Bruk av egen erfaring og egen arbeidsplass som arena for observasjoner, prosjektoppgaver og kobling av teori og praksis kan dermed være mer hensiktsmessig enn praksisperioder i tradisjonell forstand.

Antall fagskoler i framtida (9.5)

Fagskoleordningen skal ivareta behovet for mangfold, fleksibilitet og nærhet til regionalt arbeids- og samfunnsliv. Dersom antallet fagskoletilbydere skal vurderes redusert, støtter vi Nasjonalt fagskoleråds merknad om at det først må gjennomføres etter en grundig utredning og en grundig prosess. Målet må være å skape solide fagmiljøer som er i nær kontakt med

arbeidslivet spesielt og i samfunnet generelt, for å kunne avdekke kompetansebehovet. Et alternativ til færre, større fagskoler kan være nettverk av fagskoler som samordnes i faglige- og administrative enheter som igjen vil gi robuste enheter.

Økte krav til faglig og pedagogisk kompetanse (9.5.2)

Krav til pedagogisk kompetanse for våre hovedlærere er etter vår oppfatning allerede godt sikret i gjeldende godkjenningsordning. Folkeuniversitetet er ikke enig i at et spisset krav til undervisningspersonell utelukkende skal dreie seg om formell kompetanse. Like viktig som formell pedagogisk kompetanse er erfaringsbasert yrkeskompetanse. Det bør være et tydelig krav til skolens ledelse å sørge for at undervisnings- og læringsarbeidet kan skje med nærhet til praksisfeltet.

Finansiering

Studieforbundet Folkeuniversitetet støtter forslaget om å samordne finansiering av fagskolene med følgende merknader.

Vi forutsetter at finansieringen kommer studentene til gode uavhengig av om de velger et akkreditert utdanningstilbud ved en privat eller en offentlig fagskole.

Vår erfaring er at en del av studentene har behov for ekstra tilrettelegging og oppfølging skal de lykkes i sin fagskoleutdanning. I dag gis det ingen form for tilskudd for tilrettelegging for disse studentene. En finansieringsmodell bør derfor både ta hensyn til fagskolenes ulike kostnadsnivå, men også inkludere en form for tilretteleggingstilskudd, slik at fagskolene kan tilrettelegge tilbudene overfor deltakere som ellers risikerer å falle ut selv om de har tilstrekkelig opptaksgrunnlag. Et slikt tilskudd vil trolig også bidra til at fagskolene går bredere ut i rekruttering av deltakere, og dermed sørger for at flere blir inkludert og kvalifisert..

Dersom modellen for finansiering også omfatter tilskudd til utvikling, vil det bli lettere for fagskoletilbydere å utvikle nye fagretninger i takt med arbeidslivets behov.

Samtidig mener vi at private fagskoletilbydere som i dag mottar statlig driftsstøtte, fortsatt bør kunne få det, selv om de velger å ikke søke akkreditering. Disse skolene har alle vært gjennom en godkjenningsprosedyre i NOKUT, og fyller dagens krav til å motta statsstøtte.

En egen post på statsbudsjettet vil etter vår oppfatning bidra til at fagskolen får en posisjon i utdanningssektoren som vil være viktig både for de aktuelle bransjene og sektorene og ikke minst for de som vurderer eller ønsker å velge denne karriereveien framfor andre tertiære utdanningsveier.

Studieforbundet Folkeuniversitetet

Alfredo de la Nuez
generalsekretær